

**Kodeks pracy.
Трудовий кодекс.
Polska i ukraińska
wersja językowa**

Kodeks pracy

z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. Nr 24, poz. 141)

Tekst jednolity z dnia 16 maja 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040, ze zm.)

Трудовий кодекс

від 26 червня 1974 року (Законодавчий вісник № 24, позиція 141)

цілісний текст від 16 травня 2019 року (Законодавчий вісник від
2019 року, позиція 1040, зі змінами)

Kodeks pracy

z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. Nr 24, poz. 141)

tekst jednolity z dnia 16 maja 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040, ze zm.)

(zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2245; z 2019 r. poz. 1043 i 1495)

Spis treści

	Art.
Dział pierwszy. Przepisy ogólne	1–21
Rozdział I. Przepisy wstępne	1–9 ¹
Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy	10–18 ³
Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu	18 ^{3a} –18 ^{3e}
Rozdział IIb. Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	18 ⁴ –18 ⁵
Rozdział III. (<i>uchylony</i>)	19–21
Dział drugi. Stosunek pracy	22–77
Rozdział I. Przepisy ogólne	22–24
Rozdział II. Umowa o pracę	25–67
Oddział 1. Zawarcie umowy o pracę	25–29 ²
Oddział 2. Przepisy ogólne o rozwiązaniu umowy o pracę	30–31
Oddział 3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem ..	32–43
Oddział 4. Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	44–51
Oddział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia ...	52–55
Oddział 6. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	56–61
Oddział 6a. Uprawnienia pracodawcy w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	61 ¹ –62
Oddział 7. Wygaśnięcie umowy o pracę	63–67
Rozdział IIa. (<i>uchylony</i>)	67 ¹ –67 ⁴
Rozdział IIb. Zatrudnianie pracowników w formie telepracy	67 ⁵ –67 ¹⁷
Rozdział III. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę	68–77
Oddział 1. Stosunek pracy na podstawie powołania	68–72

Трудовий кодекс

від 26 червня 1974 року (Законодавчий вісник № 24, позиція 141)
цілісний текст від 16 травня 2019 року (Законодавчий вісник від 2019
року, позиція 1040, зі змінами)

(Зміни акта: Законодавчий вісник від 2018 року, позиція 2245;
Законодавчий вісник від 2019 року, позиція 1043, 1495)

Зміст

	Стаття
Розділ перший. Загальні положення	1–21
Глава I. Вступні положення	1–9 ¹
Глава II. Основні принципи трудового законодавства	10–18 ³
Глава III. Рівноправ'я при працевлаштуванні	18 ^{3a} –18 ^{3e}
Глава IIIb. Нагляд і контроль за дотриманням трудового законодавства	18 ⁴ –18 ⁵
Глава III. (виключена)	19–21
Розділ другий. Трудові відносини	22–77
Глава I. Загальні положення	22–24
Глава II. Трудовий договір	25–67
Підрозділ 1. Укладення трудового договору	25–29 ²
Підрозділ 2. Загальні положення про розірвання трудового договору	30–31
Підрозділ 3. Розірвання трудового договору шляхом попередження	32–43
Підрозділ 4. Права працівника у разі невинного або незаконного розірвання трудового договору роботодавцем	44–51
Підрозділ 5. Розірвання трудового договору без попередження	52–55
Підрозділ 6. Права працівника у разі неправомірного розірвання роботодавцем трудового договору без попередження	56–61
Підрозділ 6a. Права роботодавця у разі необґрунтованого розірвання працівником трудового договору без попередження	61 ¹ –62
Підрозділ 7. Закінчення дії трудового договору	63–67
Розділ IIIa. (виключено)	67 ¹ –67 ⁴
Розділ IIIb. Працевлаштування працівників у формі дистанційної роботи	67 ⁵ –67 ¹⁷
Глава III. Трудові відносини на основі обрання, вибору, при- значення на посаду і кооперативного трудового договору	68–77
Підрозділ 1. Трудові відносини на основі обрання на посаду	68–72

Spis treści

Oddział 2. Stosunek pracy na podstawie wyboru	73–75
Oddział 3. Stosunek pracy na podstawie mianowania	76
Oddział 4. Stosunek pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę	77
Dział trzeci. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	77¹–93
Rozdział I. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą	77 ¹ –77 ⁵
Rozdział Ia. Wynagrodzenie za pracę	78–83
Rozdział II. Ochrona wynagrodzenia za pracę	84–91
Rozdział III. Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy	92
Rozdział IIIa. Odprawa rentowa lub emerytalna	92 ¹
Rozdział IV. Odprawa pośmiertna	93
Dział czwarty. Obowiązki pracodawcy i pracownika	94–113¹
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy	94–99
Rozdział II. Obowiązki pracownika	100–101
Rozdział IIa. Zakaz konkurencji	101 ¹ –101 ⁴
Rozdział III. Kwalifikacje zawodowe pracowników	102–103 ⁶
Rozdział IV. Regulamin pracy	104–104 ⁴
Rozdział V. Nagrody i wyróżnienia	105–107
Rozdział VI. Odpowiedzialność porządkowa pracowników	108–113 ¹
Dział piąty. Odpowiedzialność materialna pracowników	114–127
Rozdział I. Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy	114–123
Rozdział II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	124–127
Dział szósty. Czas pracy	128–151¹²
Rozdział I. Przepisy ogólne	128
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy	129–131
Rozdział III. Okresy odpoczynku	132–134
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy	135–150
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych	151–151 ⁶
Rozdział VI. Praca w porze nocnej	151 ⁷ –151 ⁸
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta	151 ⁹ –151 ¹²
Dział siódmy. Urlopy pracownicze	152–175
Rozdział I. Urlopy wypoczynkowe	152–173
Rozdział II. Urlopy bezpłatne	174–175
Dział ósmy. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	175¹–189¹
Dział dziewiąty. Zatrudnianie młodocianych	190–206
Rozdział I. Przepisy ogólne	190–193
Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego	194–196
Rozdział III. Doksztalcanie	197–200

Підрозділ 2. Трудові відносини на основі вибору	73–75
Підрозділ 3. Трудові відносини на основі призначення	76
Підрозділ 4. Трудові відносини на основі кооперативного трудового договору	77
Розділ третій. Заробітна плата та інші виплати	77¹–93
Глава I. Визначення розміру оплати праці та інших виплат пов'язаних з роботою	77 ¹ –77 ⁵
Глава Іа. Заробітна плата	78–83
Глава ІІ. Захист заробітної плати	84–91
Глава ІІІ. Виплати в період тимчасової непрацездатності	92
Глава ІІІа. Надання соціальної допомоги у зв'язку з непрацездатністю або виходом на пенсію	92 ¹
Глава ІV. Посмертна виплата	93
Розділ четвертий. Обов'язки роботодавця та працівника	94–113¹
Глава I. Обов'язки роботодавця	94–99
Глава II. Обов'язки працівника	100–101
Глава ІІа. Заборона конкуриrentної діяльності	101 ¹ –101 ⁴
Глава ІІІ. Професійні кваліфікації працівників	102–103 ⁶
Глава ІV. Правила внутрішнього трудового розпорядку	104–104 ⁴
Глава V. Нагороди та відзнаки	105–107
Глава VI. Дисциплінарна відповідальність працівників	108–113 ¹
Розділ п'ятий. Матеріальна відповідальність працівників	114–127
Глава I. Відповідальність працівника за шкоду, заподіяну роботодавцю	114–123
Глава II. Відповідальність за майно, доручене працівникові	124–127
Розділ шостий. Робочий час	128–151¹²
Глава I. Загальні положення	128
Глава II. Норми та загальна тривалість робочого часу	129–131
Глава ІІІ. Періоди відпочинку	132–134
Глава ІV. Системи та графіки робочого часу	135–150
Глава V. Робота в надурочний час	151–151 ⁶
Глава VI. Робота у нічний час	151 ⁷ –151 ⁸
Глава VII. Робота в неділі та святкові дні	151 ⁹ –151 ¹²
Розділ сьомий. Відпустки працівників	152–175
Глава I. Щорічні відпустки	152–173
Глава II. Відпустки без збереження заробітної плати	174–175
Розділ восьмий. Права працівників, пов'язані з батьківством	175¹–189¹
Розділ дев'ятий. Працевлаштування неповнолітніх	190–206
Глава I. Загальні положення	190–193
Глава II. Укладання та розірвання трудових договорів з метою професійної підготовки	194–196
Глава ІІІ. Підвищення кваліфікації	197–200
Глава ІІІа. Працевлаштування неповнолітніх з іншою метою ніж професійна підготовка	200 ¹ –200 ²

Spis treści

Rozdział IIIa. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	200 ¹ –200 ²
Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia	201–204
Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe	205
Rozdział VI. Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe	206
Dział dziesiąty. Bezpieczeństwo i higiena pracy	207–237 ¹⁵
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy	207–209 ³
Rozdział II. Prawa i obowiązki pracownika	210–212
Rozdział III. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	213–214
Rozdział IV. Maszyny i inne urządzenia techniczne	215–219
Rozdział V. Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia	220–225
Rozdział VI. Profilaktyczna ochrona zdrowia	226–233
Rozdział VII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	234–237 ¹
Rozdział VIII. Szkolenie	237 ² –237 ⁵
Rozdział IX. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze	237 ⁶ –237 ¹⁰
Rozdział X. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	237 ¹¹
Rozdział XI. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	237 ^{11a} –237 ^{13a}
Rozdział XII. Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi	237 ¹⁴
Rozdział XIII. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	237 ¹⁵
Dział jedenasty. Układy zbiorowe pracy	238–241 ³⁰
Rozdział I. Przepisy ogólne	238–241 ¹³
Rozdział II. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy	241 ¹⁴ –241 ²¹
Rozdział III. Zakładowy układ zbiorowy pracy	241 ²² –241 ³⁰
Dział dwunasty. Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy	242–280
Rozdział I. Przepisy ogólne	242–243
Rozdział II. Postępowanie pojednawcze	244–261
Rozdział III. Sądy pracy	262–280
Dział trzynasty. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	281–290 ¹
Rozdział II. (<i>uchylony</i>)	284–290 ¹
Dział czternasty. Przedawnienie roszczeń	291–295
Dział czternasty^A. (<i>uchylony</i>)	295 ¹ –295 ²
Dział piętnasty. Przepisy końcowe	296–305

Odnosnik 1.

Глава IV. Специфіка охорони здоров'я	201–204
Глава V. Щорічні відпустки	205
Глава VI. Професійна підготовка в області ремісничої діяльності	206
Розділ десятий. Безпека та гігієна праці	207–237¹⁵
Глава I. Основні обов'язки роботодавця	207–209 ³
Глава II. Права та обов'язки працівника	210–212
Глава III. Будівельні об'єкти та робочі приміщення	213–214
Глава IV. Обладнання та інші технічні пристрої	215–219
Глава V. Фактори та робочі процеси, що становлять особливу загрозу здоров'ю чи життю	220–225
Глава VI. Профілактична охорона здоров'я	226–233
Глава VII. Нещасні випадки на робочому місці та професійні захворювання	234–237 ¹
Глава VIII. Навчання	237 ² –237 ⁵
Глава IX. Засоби індивідуального захисту та робочий одяг і взуття	237 ⁶ –237 ¹⁰
Глава X. Служба безпеки та гігієни праці	237 ¹¹
Глава XI. Консультації з питань безпеки та гігієни праці та комісія з питань безпеки та гігієни праці	237 ^{11a} –237 ^{13a}
Глава XII. Обов'язки органів влади, що здійснюють нагляд за підприємствами або іншими організаційними підрозділами місцевих державних адміністрацій чи органів місцевого самоврядування	237 ¹⁴
Глава XIII. Правила безпеки та гігієни праці щодо виконання робіт у різних галузях праці	237 ¹⁵
Розділ одинадцятий. Колективні договори	238–241³⁰
Глава I. Загальні положення	238–241 ¹³
Глава II. Колективний договір, дія якого поширюється на різні підприємства	241 ¹⁴ –241 ²¹
Глава III. Колективний договір, укладений в рамках одного підприємства	241 ²² –241 ³⁰
Розділ дванадцятий. Розгляд спорів про вимоги, що виникають із трудових відносин	242–280
Глава I. Загальні положення	242–243
Глава II. Проведення мирного врегулювання спорів	244–261
Глава III. Суди з питань праці	262–280
Розділ тринадцятий. Відповідальність за порушення прав працівника	281–290¹
Глава II. (виключена)	284–290 ¹
Розділ чотирнадцятий. Позовна давність вимог	291–295
Розділ чотирнадцятий^A. (виключено)	295¹–295²
Розділ п'ятнадцятий. Кінцеві положення	296–305

Посилання 1.

Preambuła (uchylona)

Dział pierwszy. Przepisy ogólne

Rozdział I. Przepisy wstępne

Art. 1. [Przedmiot regulacji] Kodeks pracy określa prawa i obowiązki pracowników i pracodawców.

Art. 2. [Pojęcie pracownika] Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Art. 3. [Pojęcie pracodawcy] Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.

Art. 3¹. [Podmiot dokonujący czynności z zakresu prawa pracy] § 1. Za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pracodawcy będącego osobą fizyczną, jeżeli nie dokonuje on osobiście czynności, o których mowa w tym przepisie.

Art. 4. (uchylony)

Art. 5. [Pragmatyki służbowe – pierwszeństwo stosowania] Jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami.

Art. 6–7. (uchylone)

Art. 8. [Nadużycie prawa podmiotowego] Nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Преамбула (виключена)

Розділ перший. Загальні положення

Глава I. Вступні положення

Стаття 1. [Предмет регулювання] Трудовий кодекс визначає права та обов'язки працівників та роботодавців.

Стаття 2. [Поняття працівника] Працівником є особа працевлаштована на підставі трудового договору, обрання, вибору, призначення на посаду або кооперативного трудового договору.

Стаття 3. [Поняття роботодавця] Роботодавець – це організаційний підрозділ, навіть якщо він не має статусу юридичної особи, а також фізична особа, яка наймає на роботу працівників.

Стаття 3¹. [Суб'єкт, який здійснює діяльність у сфері трудового права] § 1. Від імені роботодавця, який є організацією, дії пов'язані з трудовим законодавством, здійснює особа або орган, що керує даною організацією або інша уповноважена до цього особа.

§ 2. Положення § 1 застосовується відповідно до роботодавця, який є фізичною особою, якщо він не здійснює особисто дії, про які йде мова в даному положенні.

Стаття 4. (виключена)

Стаття 5. [Застосування нормативних документів – пріоритет використання] Якщо трудові відносини визначеної категорії працівників регулюються загальними положеннями, то положення кодексу застосовуються у сфері, не врегульованій цими положеннями.

Стаття 6–7. (виключена)

Стаття 8. [Зловживання суб'єктивним правом] Забороняється використовувати свої права в цілях, які суперечать суспільному і господарчому призначенню цього права, чи правилам суспільного співіснування. Такі дії чи бездіяльність уповноваженої особи не вважаються виконанням закону і на дану особу не поширюється правовий захист.

Art. 9. [Źródła prawa pracy] § 1. Ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy.

§ 2. Postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.

§ 3. Postanowienia regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych.

§ 4. Postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów oraz statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, naruszające zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, nie obowiązują.

Art. 9¹. [Porozumienie o zawieszeniu stosowania zakładowych przepisów prawa pracy] § 1. Jeżeli jest to uzasadnione sytuacją finansową pracodawcy, może być zawarte porozumienie o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy; nie dotyczy to przepisów Kodeksu pracy oraz przepisów innych ustaw i aktów wykonawczych.

§ 2. Porozumienie, o którym mowa w § 1, zawiera pracodawca i reprezentująca pracowników organizacja związkowa, a jeżeli pracodawca nie jest objęty działaniem takiej organizacji, porozumienie zawiera pracodawca i przedstawicielstwo pracowników wyłonione w trybie przyjętym u tego pracodawcy.

§ 3. Zawieszenie stosowania przepisów prawa pracy nie może trwać dłużej niż przez okres 3 lat. Przepis art. 241²⁷ § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Pracodawca przekazuje porozumienie właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

§ 5. Przepisy § 1–4 nie naruszają przepisów art. 241²⁷.

Стаття 9. [Джерело трудового законодавства] § 1. Якщо в Трудовому кодексі мова йде про трудове право, мається на увазі положення Трудового кодексу та положення інших законів і виконавчих актів, які визначають права і обов'язки працівників та роботодавців, а також положення колективних договорів та інших колективних угод, укладених на основі закону, законодавчих і нормативно-правових актів, які визначають права та обов'язки сторін трудових відносин.

§ 2. Положення колективних договорів і колективних угод, а також нормативних і законодавчих актів не можуть бути менш корисними для працівників, ніж положення Трудового кодексу та інших законів і виконавчих актів.

§ 3. Положення нормативно-правових актів не можуть бути менш корисними для працівників ніж положення колективних договорів та колективних угод.

§ 4. Положення колективних договорів та інших колективних угод, укладених на підставі закону, нормативних і законодавчих актів, які визначають права та обов'язки сторін трудових відносин, порушуючи принцип рівноправ'я при працевлаштуванні, вважаються недійсними.

Стаття 9¹. [Угода про призупинення дії внутрішніх трудових положень підприємства] § 1. Якщо це обґрунтовано фінансовою ситуацією роботодавця, то може бути укладена угода про призупинення застосування повністю або частково положень трудового законодавства, які визначають права та обов'язки сторін трудових відносин; це не стосується Трудового кодексу чи положень інших законів та виконавчих актів.

§ 2. Угода, про яку йде мова в § 1, укладається роботодавцем та профспілковою організацією, яка представляє працівників, а якщо роботодавець не охоплений дією такої організації, угода укладається роботодавцем та представництвом працівників, обраним у спосіб, прийнятий цим роботодавцем.

§ 3. Призупинення застосування положень трудового законодавства не може тривати довше ніж 3 роки. Положення статті 241²⁷ § 3 застосовується відповідно.

§ 4. Роботодавець передає угоду відповідному окружному інспекторові праці.

§ 5. Положення § 1–4 не порушують положень статті 241²⁷.

Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy

Art. 10. [Prawo do pracy] § 1. Każdy ma prawo do swobodnie wybranej pracy. Nikomu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie, nie można zabronić wykonywania zawodu.

§ 2. Państwo określa minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę.

§ 3. Państwo prowadzi politykę zmierzającą do pełnego produktywnego zatrudnienia.

Art. 11. [Zasada swobody nawiązania stosunku pracy] Nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez względu na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika.

Art. 11¹. [Poszanowanie dóbr osobistych] Pracodawca jest obowiązany szanować godność i inne dobra osobiste pracownika.

Art. 11². [Zasada równości pracowników] Pracownicy mają równe prawa z tytułu jednakowego wypełniania takich samych obowiązków; dotyczy to w szczególności równego traktowania mężczyzn i kobiet w zatrudnieniu.

Art. 11³. [Zakaz dyskryminacji w zatrudnieniu] Jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy – jest niedopuszczalna.

Art. 12. (uchylony)

Art. 13. [Prawo do godziwego wynagrodzenia] Pracownik ma prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę. Warunki realizacji tego prawa określają przepisy prawa pracy oraz polityka państwa w dziedzinie płac, w szczególności poprzez ustalanie minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Art. 14. [Prawo do wypoczynku] Pracownik ma prawo do wypoczynku, który zapewniają przepisy o czasie pracy, dniach wolnych od pracy oraz o urloпах wypoczynkowych.

Глава II. Основні принципи трудового законодавства

Стаття 10. [Право на працю] § 1. Кожен має право вільного вибору праці. Нікому, за винятком визначених законодавством випадків, не можна заборонити займатися трудовою діяльністю.

§ 2. Держава визначає мінімальний розмір заробітної плати.

§ 3. Держава проводить політику, спрямовану на повне та продуктивне працевлаштування.

Стаття 11. [Принцип свободи укладення трудових відносин] Укладення трудових відносин та визначення умов праці та оплати праці, незалежно від правової основи цих відносин, вимагає спільної згоди роботодавця та працівника.

Стаття 11¹. [Повага до особистих прав та цінностей] Роботодавець зобов'язаний поважати гідність та інші особисті цінності працівника.

Стаття 11². [Принцип рівності працівників] Працівники мають рівні права, пов'язані з виконанням одних і тих самих обов'язків; це стосується, зокрема, рівного ставлення до чоловіків та жінок при працевлаштуванні.

Стаття 11³. [Заборона дискримінації при працевлаштуванні] Будь-яка дискримінація при працевлаштуванні, безпосередня чи непряма, зокрема з огляду на стать, вік, інвалідність, расу, релігію, національність, політичні переконання, профспілкову приналежність, етнічне походження, віровизнання, сексуальну орієнтацію, в залежності від працевлаштування на визначений або невизначений строк, чи повну або неповну тривалість робочого часу, забороняється.

Стаття 12. *(виключена)*

Стаття 13. [Право на справедливу заробітну плату] Працівник має право на справедливу оплату праці. Умови реалізації цього права визначені трудовим законодавством та державною політикою щодо оплати праці, зокрема шляхом встановлення мінімальної заробітної плати.

Стаття 14. [Право на відпочинок] Працівник має право на відпочинок, передбачений положеннями про робочий час, вихідні дні та відпустки.

Art. 15. [Bezpieczeństwo i higiena pracy] Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy.

Art. 16. [Potrzeby socjalno-bytowe] Pracodawca, stosownie do możliwości i warunków, zaspokaja bytowe, socjalne i kulturalne potrzeby pracowników.

Art. 17. [Podnoszenie kwalifikacji] Pracodawca jest obowiązany ułatwiać pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Art. 18. [Zasada uprzywilejowania pracownika] § 1. Postanowienia umów o pracę oraz innych aktów, na których podstawie powstaje stosunek pracy, nie mogą być mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy.

§ 2. Postanowienia umów i aktów, o których mowa w § 1, mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy są nieważne; zamiast nich stosuje się odpowiednie przepisy prawa pracy.

§ 3. Postanowienia umów o pracę i innych aktów, na podstawie których powstaje stosunek pracy, naruszające zasadę równego traktowania w zatrudnieniu są nieważne. Zamiast takich postanowień stosuje się odpowiednie przepisy prawa pracy, a w razie braku takich przepisów – postanowienia te należy zastąpić odpowiednimi postanowieniami niemającymi charakteru dyskryminacyjnego.

Art. 18¹. [Prawo koalicji] § 1. Pracownicy i pracodawcy, w celu reprezentacji i obrony swoich praw i interesów, mają prawo tworzyć organizacje i przystępować do tych organizacji.

§ 2. Zasady tworzenia i działania organizacji, o których mowa w § 1, określa ustawa o związkach zawodowych, ustawa o organizacjach pracodawców oraz inne przepisy prawa.

Art. 18². [Partycypacja pracownicza] Pracownicy uczestniczą w zarządzaniu zakładem pracy w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 18³. [Warunki korzystania z uprawnień] Pracodawcy oraz organy administracji są obowiązani tworzyć warunki umożliwiające korzystanie z uprawnień określonych w przepisach, o których mowa w art. 18¹ i 18².

Стаття 15. [Безпека та гігієна праці] Роботодавець зобов'язаний забезпечити працівникам безпечні та гігієнічні умови праці.

Стаття 16. [Соціально-побутові потреби] Роботодавець, в залежності від можливостей та умов, задовольняє побутові, соціальні та культурні потреби працівників.

Стаття 17. [Підвищення кваліфікації] Роботодавець зобов'язаний створити працівникам умови, які сприятимуть підвищенню їх професійної кваліфікації.

Стаття 18. [Принцип надання працівнику привілеїв] § 1. Положення трудових договорів та інших актів, на основі яких виникають трудові відносини, не можуть бути менш корисними для працівника ніж положення трудового законодавства.

§ 2. Положення трудових договорів та актів, про які йде мова в § 1, які є менш корисними для працівника ніж положення трудового законодавства, вважаються недійсними; натомість застосовуються відповідні положення трудового законодавства.

§ 3. Положення трудових договорів та інших актів, на основі яких виникають трудові відносини, які порушують принцип рівноправ'я при працевлаштуванні, вважаються недійсними. Натомість застосовуються відповідні положення трудового законодавства, а у випадку відсутності таких положень необхідно замінити їх такими, які не мають дискримінаційного характеру.

Стаття 18¹. [Право коаліції] § 1. Працівники та роботодавці з метою представлення і захисту своїх прав та інтересів мають право створювати організації та вступати до таких організацій.

§ 2. Умови створення та діяльність організації, про які йде мова в § 1, визначаються законом про професійні спілки, законом про організації роботодавців та іншими законодавчими положеннями.

Стаття 18². [Участь працівників] Працівники беруть участь в управлінні підприємством в обсязі та на умовах, визначених в окремих положеннях.

Стаття 18³. [Умови використання повноважень] Роботодавці й адміністративні органи зобов'язані створювати умови, які дозволяють використовувати повноваження визначені в положеннях, про які йде мова у статтях 18¹ та 18².

Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu

Art. 18^{3a}. [Zasada niedyskryminowania w zatrudnieniu] § 1. Pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.

§ 2. Równe traktowanie w zatrudnieniu oznacza niedyskryminowanie w jakikolwiek sposób, bezpośrednio lub pośrednio, z przyczyn określonych w § 1.

§ 3. Dyskryminowanie bezpośrednie istnieje wtedy, gdy pracownik z jednej lub z kilku przyczyn określonych w § 1 był, jest lub mógłby być traktowany w porównywalnej sytuacji mniej korzystnie niż inni pracownicy.

§ 4. Dyskryminowanie pośrednie istnieje wtedy, gdy na skutek pozornie neutralnego postanowienia, zastosowanego kryterium lub podjętego działania występują lub mogłyby wystąpić niekorzystne dysproporcje albo szczególnie niekorzystna sytuacja w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych wobec wszystkich lub znacznej liczby pracowników należących do grupy wyróżnionej ze względu na jedną lub kilka przyczyn określonych w § 1, chyba że postanowienie, kryterium lub działanie jest obiektywnie uzasadnione ze względu na zgodny z prawem cel, który ma być osiągnięty, a środki służące osiągnięciu tego celu są właściwe i konieczne.

§ 5. Przejawem dyskryminowania w rozumieniu § 2 jest także:

- 1) działanie polegające na zachęcaniu innej osoby do naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu lub nakazaniu jej naruszenia tej zasady;
- 2) niepożądane zachowanie, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności pracownika i stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery (molestowanie).

[Przejdź do księgarni →](#)